

Diagram 8.

Eksempel: Nivådeling i skolen

Vi skal nå tilbake til tekstutdraget fra innlegget til Bruflot og Tybring-Gjedde. Der skriver forfatterne følgende: «Hvert år går ca. 10 000 elever ut av grunnskolen uten å kunne lese, skrive og regne skikkelig.» Denne påstanden fungerer som et argument, men påstanden er ikke i seg selv ment å være et argument for nivådeling. For opplysningen – om den faktisk er riktig – støtter ikke forfatternes standpunkt direkte. I stedet er det mer nærliggende å forstå påstanden som et indirekte argument for en annen påstand, nemlig at det er store faglige nivåforskjeller mellom elevene («Alle er forskjellige, og alle lærer ulikt»).

Poenget er at Bruflot og Tybring-Gjedde vil underbygge at skoleelever har ulikt faglig nivå. Hvis det ikke er tilfelle, vil jo et forslag

om nivådeling være meningsløst. For å oppnå dette bruker de statistikk om grunnskoleelever i argumentasjonen. De forsøker ikke bokstavelig talt å etablere at «alle er forskjellige», men de vil vise at det er store faglige nivåforskjeller mellom elevene.

Ved å formulere et standpunktargument i tråd med dette kan vi analysere en del av Bruflot og Tybring-Gjeddes argumentasjon som vist i diagram 9.

Analysen synliggjør noen svakheter i argumentasjonen til forfatterne. De gir ingen belegg for påstanden som fungerer som et indirekte argument. Er det riktig at det hvert år går ca. 10 000 elever ut av grunnskolen uten å kunne lese, skrive og regne skikkelig? Vi vet ikke hvor tallet kommer fra, og vi vet heller ikke hva som ligger i å kunne lese, skrive og regne «skikkelig». Når vi beveger oss fra å analysere til å vurdere argumentasjonen, blir slike mangler viktige. Hvis forfatterne ikke gir oss belegg for faktapåstander, vil vi kunne stille spørsmål ved påstandenes riktighet.

Det ville med andre ord vært helt naturlig å be forfatterne utvide argumentasjonskjeden ytterligere. Hva ville vært et indirekte argument for påstanden «Hvert år går ca. 10 000 elever ut av grunnskolen uten å kunne lese, skrive og regne skikkelig»? Forfatterne kunne for eksempel argumentert ved å vise til offentlig tilgjengelig statistikk, som resultatene fra nasjonale prøver i grunnskolen.

Eksempel: Stemmerettsalder

Et debattinnlegg inneholder ofte gjerne mer enn ett standpunktargument, og standpunktargumentene har gjerne egne